

Følge af, at det forstnævnte Vædringsforslag gaaer ud paa, at alle de øvrige Paragrafer af Lovforslaget skulle udgaae. Jeg har derfor ogsaa fundet det rigtigt at dele Forhandlingen i to Affnit, af hvilke det første vil omfatte § 1 og det andet de øvrige Paragrafer med de dertil hørende Vædringsforslag samt Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3die Behandling. — Jeg skal dernæst meddele, at Vædringsforslaget under Nr. 12 er taget tilbage af Forslagsstilleren, og hvis Ingen optager det, er det altsaa bortfaldet. (Ophold). Det er saaledes bortfaldet.

Chr. Wedersø. Den Forordning, som her foresligger til Forandring eller Omdannelse, traadte i Kraft igaar for 78 Aar siden, som bestjendt for at virke hen til en Forbedring i de daværende Landhofforhold. Hvor meget eller hvor lidt denne Forordnings § 11 har virket til Forbedring i den Retning, ligger ikke her for til Forhandling, men derimod er det Spørgsmaalet om, hvorvidt § 11 er tjenlig til at føre til det Maal, som Tiden nu anseer for en Forbedring af Landhofforholdene, der her foresligger til Forhandling. Jeg kan ikke indsee, at den fører til Maalet; det forekommer mig tvertimod, at den fører bort fra det, selv om vi give den en fornyet Paaklædning, saaledes som den foresligger i de 10 Paragrafer, vi have til Forhandling. Derksom vi forkaste Vædringsforslaget under Nr. 1 og gaae ind paa at forbedre Lovforslaget, opnaae vi med Sikkerhed een Ting, og det er, at vi komme bort fra Fæsteforholdet; men det er ikke ligegyldigt, paa hvilken Maade eller under hvilke Betingelser vi komme bort fra dette Forhold. Jeg finder det ganske naturligt, at Godseierne kunne være villige til at ombytte Fæsteforholdet med Forpagtningsforholdet, thi det sidste bringer hurtigere og sikrere Fordele end det første, og her til kommer, at der undgaaes lange og fjedelige Forhandlinger om Indsættning og Landgilde, naar man faaer Lov til ved en Fæstegaards Fæstledighed at stille den til fri Forpagtningsauktion. Saa vil det naturligvis gaae som ved Auktioner i Almindelighed; den One overbyder den Anden, men har man kaldt Fæsteforholdet Casardspil, forekommer det mig rigtigt nok, at

Forpagtningsforholdet bliver et langt værre Casardspil, som Staten slet ikke kan være tjent med at faae indført. Det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgfreds (Winther) har sammenlignet det foreliggende Lovforslag med en Fugl i Haanden, som han nødig gav Slip paa. Det var ikke det ærede Medlems Ord, men jeg troer at have truffet hans Mening. Betingelserne for at fastholde denne Fugl maae imidlertid efter min Mening være, at man har nogen Glæde eller idetmindste Udsigt til at faae nogen Glæde af den. Jeg kan ikke see, at disse Betingelser ere tilstede; det er muligt, men jeg kan ikke see det. Det staaer derimod for mig saaledes, at afløse vi Fæsteforholdet med Forpagtningsforholdet, saa komme vi ind paa en heelt ny Vet; vi forlade den gamle Fæstelovgivnings humane og konserverende Aand og komme ind paa en Glidbane, hvorved en Deel af Mellemklassen mellem Godseiere og Dagleiere deels forsvinder, deels synker ned til at blive en forfæret og forarmet Arbejderstand. Men denne sidste Klasse er allerede talrig nok, og efter min Mening vilde det være uheldigt, om vi ad Lovgivningsveien vilde bidrage til at forøge den endnu mere, hvad jeg dog troer vil blive Tilfældet, hvis vi fremdrage den gamle Forpagtningslov for ved Hjælp af den at komme bort fra Fæsteforholdet. Gjøre vi det, saa forekommer det mig — for at bruge en gammel Talemaade — at man vil hjælpe de Bedkommende fra Dynen og i Galmen. Men idet jeg udtaler mig saaledes, vil jeg dog bestemt forvare mig imod, at jeg skulde tiltænke de Herret, der ønske en Forpagtningslov, at de skulde lade dem lede af egenyttige Bevæggrunde. Jeg udtaler mig saaledes, fordi Medlemmer i dette Thing, hvis Dygtighed og Hæderlighed er hævet over enhver Tvivl, have anmodet mig om at frasalde mit Forslag. Jeg har tænkt derover, men jeg har ikke fundet mig besejret til at følge disse Mænd i deres Raad. Jeg har fastholdt mit Forslag, men det kommer ikke af, at jeg tiltroer de Herret Mangel paa Indsigt eller Dygtighed eller hæderlig Villie til at arbejde i Almuevellets Interesse. Det kommer derimod af, at jeg med de fattige Cyner, der staae til min Raadighed, ikke